

Ärendenummer
TRV 2024/73661

Dokumentdatum
2024-12-12

Konfidentialitetsnivå
1 Ej känslig
Beslutat av
Anders Ljungberg

Mottagare
Väghållningsmyndigheten,
Trafikverket Sydöstra regionen

Kopia till
Diariet

Fastställelse av vägplan för ombyggnad av väg 26 Smålandsstenar – Mulljö, på delen Ryd - Gislaved, i Gislaveds kommun, Jönköpings län

Beslut

Trafikverket beslutar med stöd av 18 § väglagen (1971:948) att fastställa vägplanen för den rubricerade ombyggnaden av väg 26 mellan Ryd och Gislaved.

Fastställelsen gäller plankartorna med status fastställelsehandling, betecknade 101C0208 – 214 och daterade 2024-03-01.

Väganläggningen ska dessutom utformas i huvudsak så som den sökande har åtagit sig enligt planbeskrivningen och i övrigt.

Trafikverket beslutar med stöd av 26 § väglagen att driften av sommarcykelvägen inte ska omfatta vinterväghållning.

Sökande

Väghållningsmyndigheten, Trafikverket Sydöstra regionen.

Beskrivning

I handlingarna i ärendet redovisar den sökande bland annat nedanstående.

Den planerade vägen

Väg 26 breddas och mittsepareras på en sträcka om cirka 2,5 kilometer. Vägbredden (belagd bredd) ökar från 8 meter till 13 meter vid 2+1 körfält och till från 8 meter till 10 meter vid 1 + 1 körfält. Nytt faunastängsel monteras längs den sträckan samt ytterligare 1,5 kilometer norrut för att binda ihop det nya faunastängslet med befintligt stängsel. En faunabro byggs i cirka längdmätning 11/720 – 11/850 så att större djur kan passera vägen. Det byggs även en cirka 1,1 kilometer lång så kallad sommarcykelväg som binder ihop befintliga enskilda vägar och två nya hållplatser. Den ombyggda vägen anpassas för en hastighetsbegränsning på 100 kilometer per timme

Utfarter föreslås stängas med separata beslut och nya enskilda vägar för att ordna fastighetsutfarterna anläggs genom särskilda lantmäteriförrättningar.

Väg 26, delen Isberga – Ryd kommer även att byggas om till mitteseparerad väg i enlighet med en separat vägplan som fastställs samtidigt som denna plan.

Mark som kommer att tas i anspråk

Mark och särskilda rättigheter som belastar marken kommer att tas i anspråk för vägen på det sätt som redovisas på plankartorna.

Sammanlagt kommer cirka 6,8 hektar mark att tas i anspråk som nytt vägområde. I vägområdet ingår en kantremsa med bredden 2,0 meter i skog och 0,5 meter i öppen mark/jordbruksmark. På tomtmark ingår inte kantremsa. Utanför faunastängslet finns ett vägområde med bredden 2,0 meter för drift- och underhåll av stängslet.

Därutöver tas cirka 700 kvadratmeter mark i anspråk med inskränkt vägrätt. Det innebär att väghållaren inte får:

- bestämma över markens användning för annat ändamål än väg
- tillgodogöra sig alster eller andra tillgångar som kan utvinnas ur marken utöver det som är nödvändigt för drift- och underhåll.

Fastighetsägaren får fortsätta att använda marken så länge användningen inte äventyrar vägens bestånd, drift eller brukande.

Cirka 4,9 hektar mark, som behövs för att bygga vägen, avses tas i anspråk under en viss tid (tillfällig nyttjanderätt). Nyttjanderätten gäller under den tid som anges på plankartan.

Kommunala planer

För det berörda området gäller översiktsplanen för Gislaveds kommun.

Buller

Fem fastigheter, Villstads-Ryd 1:7, 1:9, 1:10, 1:24 och 1:29 berörs av buller över riktvärdena för så kallad väsentlig ombyggnad av transportinfrastruktur för prognosåret 2049. Riktvärdet för ekvivalent bullernivå vid uteplats innehålls på samtliga berörda fastigheter men riktvärdet vid fasad överskrids. Endast fastigheten Villstads-Ryd 1:24 får ett överskridande av riktvärdet för ekvivalent ljudnivå inomhus. Den fastigheten erbjuds fastighetsnära bullerskyddsåtgärder (fönsterbyten) för att klara riktvärdet. Bullerskyddsåtgärder för att klara riktvärdet vid fasad är inte tekniskt möjliga och ekonomiskt rimliga att utföra. Dels är det huvudsakligen marginella överskridanden, dels skulle skärmar exempelvis behöva vara åtta meter höga.

Ärendenummer
TRV 2024/73661

Dokumentdatum
2024-12-12

Beslutat av
Anders Ljungberg

Natura 2000, riksintressen, annan reglering av markanvändningen och miljö kvalitetsnormer
Inget Natura 2000-område berörs.

Inga riksintressen, utöver väg 26 som är av riksintresse för kommunikationer, berörs. Riksintresset väg 26 främjas av vägplanens åtgärder.

Tre objekt, en stenmur, en allé och ett stenröse omfattas av ett generellt biotopskydd och påverkas av ombyggnaden. Projektet har för avsikt att genomföra kompensationsåtgärder för den påverkan som uppstår.

Kulturhistoriska lämningar i form av en stenmur, fossil åkermark, en stensättning och färdväg hamnar inom vägområdet för väg 26. Eventuellt berörs ytterligare kulturhistoriska lämningar. Hantering sker enligt kulturmiljölagen och i samråd med länsstyrelsen.

Ytvattenförekomsten Nissan – Morgensjön (SE635277-136133) berörs av breddning av väg 26 och har fastställda miljö kvalitetsnormer.

Finansiering och byggstart

Kostnaden för projektet har beräknats till cirka 88 miljoner kronor i prisnivå 2021. Finansiering sker med medel ur den nationella planen med planerad byggstart 2027.

Andra utredningar och beslut

Planläggningen enligt väglagen har föregåtts av en förberedande studie i form av en åtgärdsvalsstudie. Länsstyrelsen i Jönköpings län har beslutat att projektet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Den sökandes handläggning av vägplanen

Under planarbetet har den sökande genomfört samråd och kungjort planförslaget med miljökonsekvensbeskrivning och övrigt underlag och låtit det granskas. Vid granskningen kom det in 14 yttranden. Synpunkterna handlar huvudsakligen om:

- minskat intrång på vissa fastigheter samt ändrad utformning,
- påverkan på befintlig skogsridå,
- påverkan under byggtiden (omfattas inte av fastställelsebeslutet),
- enskilda vägar (omfattas inte av fastställelsebeslutet),
- utformning av gång- och cykelväg,
- buller och förorenad mark.

Efter granskningen har den sökande ändrat vägplanen och ökat antalet grindar i faunastängslet. Ändringarna redovisas i en särskild handling. Ändringarna bedöms som redaktionella eftersom markanspråk och huvudsaklig utformning inte påverkas. Underrättelser om ändringarna har därför inte skickats ut.

Länsstyrelsens yttrande

Länsstyrelsen i Jönköpings län har tillstyrkt att vägplanen fastställs.

Skälen för Trafikverkets beslut

Trafikverkets kommentarer till synpunkter vid granskningen

Den sökande har sammanfattat och kommenterat de synpunkter som kom in vid granskningen i ett granskningsutlåtande. Trafikverket delar i allt väsentligt den sökandes uppfattning.

Kommunicering under fastställelseprövningen

De som har framfört synpunkter under granskningen har fått se det som senare har tillkommit i ärendet och som har betydelse för ärendets prövning. De har också fått möjlighet att lämna ytterligare synpunkter. Under denna kommunikering kom det in fyra yttranden varav två med synpunkter.

Ryds vägförening. Det vidhålls att en tunnel för gående ska byggas vid busshållplatsen i längdmätning 9/700 – 10/100. Alternativt måste hastighetsbegränsningen sänkas till 70 kilometer per timme på den platsen. Det är även oacceptabelt att cyklisterna hänvisas till en omväg på fem kilometer över Gräthult i stället för att sommarcykelvägen förlängs fram till södra Gislaved. Kommunen har erbjudit sig att medfinansiera gång- och cykelvägen.

Trafikverkets kommentar. Trafikverket delar väghållningsmyndighetens svar, som framgår av granskningsutlåtandet, avseende passagen i 9/800 – 9/900. En passage i plan har tillräckligt hög trafiksäkerhet för den aktuella nyttjandegraden. En tunnel skulle därutöver medföra en stor kostnad med begränsad nytta för andra än ett fåtal fastighetsägare. Hastighetsbegränsningen ingår inte i det som provas i vägplanen. Det är inte optimalt att cyklisterna och andra oskyddade trafikanter tvingas till omvägar på enskilda vägar. Den föreslagna lösningen i vägplanen är emellertid inte bristfällig på ett sätt som påverkar möjligheten att fastställa vägplanen. Även med medfinansiering från kommunen saknas medel till ytterligare åtgärder än de som vägplanen redan omfattar.

Anita Johansson med flera (fastigheterna Villstad-Ryd 1:7, 1:9, 1:23 och 1:38). Vägplanen medför ett stort intrång och ställer till med stora problem för boende i Ryd. Det hänvisas till tidigare inskickade synpunkter som yttrandet från Ryds vägförening (yttrandet bifogas).

Ärendenummer
TRV 2024/73661

Dokumentdatum
2024-12-12

Beslutat av
Anders Ljungberg

Ombyggnaden av väg 26 medför att fastigheterna Villstad-Ryd 1,7, 1:9, 1:23 och 1:38 utestängs från den nordvästra delen av fastigheterna. Det finns idag ingen väg på den sidan. Skogsbruket har skötts med fyrhjuling försedd med skogskärra. När vägen byggs om kommer det inte att vara möjligt att förflytta sig med dessa fordon på väg 26 eftersom hastighetsbegränsningen blir 100 kilometer per timme. Följden blir en omväg på minst 4,2 kilometer för att komma till skogsskiftena. Vissa delar av skogen går inte att nå alls efter ombyggnaden om inte annan utrustning köps in för uppåt en miljon kronor per fastighetsägare. Trafikverket har inte redovisat hur åtkomsten till skogsskiftena ska fungera efter ombyggnaden. Hur åtkomsten ska lösas måste därför redovisas.

Vid befintlig utfart i längdmätning 9/800 – 9/900 yrkas att en gång och körtunnel byggs så att markerna kan skötas med befintlig maskinpark. Det yrkas även att de delar av berörda fastigheter som inte går att nå efter ombyggnaden ska lösas in. I annat fall måste Trafikverket tillhandahålla fordon för skötsel av markerna.

Väderstationen ska enligt planen flyttas från befintligt läge till längdmätning 10/700 vilket medför ytterligare intrång. Flytten har inte motiverats. Väderstationen bör i första hand byggas på den västra sidan av väg 26 alternativt att befintligt läge nyttjas eftersom det är öppen mark där.

Det anges inte heller hur den gamla byvägen som stängs ska återställas. Vägen kommer inte att ha något syfte efter ombyggnaden av väg 26. Korsningen i längdmätning 11/500 behöver utformas så att påfart från båda riktningar är möjlig.

Trafikverkets kommentar. Åtgärder på det enskilda vägnätet, stängning av utfarter och inlösen/ersättning är frågor som inte omfattas av fastställelseprövningen. Det saknas således möjlighet att hantera de inlämnade synpunkterna avseende dessa frågor i fastställelsebeslutet. När vägplanen har fått laga kraft kommer fastighetsägarna att kontaktas avseende eventuella lantmåteriförrättningar för enskilda vägar samt ersättning för intrång och annan påverkan. Utfarter stängs genom separata beslut, vilka kan överklagas. Det kan sammantaget konstateras att vägplanen är genomförbar med de förslag som illustreras avseende enskilda vägar med mera.

Trafikverket delar väghållningsmyndighetens svar, som framgår av granskningsutlåtandet, avseende passagen i 9/800 – 9/900. En passage i plan har tillräckligt hög trafiksäkerhet för den aktuella nyttjandegraden. En tunnel skulle därutöver medföra en stor kostnad med begränsad nytta för andra än ett fåtal fastighetsägare.

Motiven till väderstationens placering framgår i punkt 1.2 på sida två i granskningsutlåtandet. Trafikverket delar dessa motiv. Det är viktigt att alla väganordningar har en utformning och placering som är ändamålsenligt för vägens bestånd, drift och brukande.

Det finns ingen möjlighet eller skyldighet att ändra markanvändning för enskilda vägar vars utfart till allmän väg stängs. Korsningen i längdmätning 11/500 har en ändamålsenlig utformning där trafiksäkerheten blir tillräckligt hög. En annan utformning medför risker för trafiksäkerheten för

alla trafikanter men nytta endast för ett mindre antal fastighetsägare. Därför är en annan utformning inte motiverad.

Allmänt

Den aktuella delen av väg 26 har låg standard avseende trafiksäkerhet och framkomlighet. Avsaknaden av faunastängsel medför risker för trafikanterna. De oskyddade trafikanterna är hänvisade till vägbanan där enskilda vägar inte kan användas.

Genom att bygga om vägen till mittseparerad väg med faunastängsel och en sommarcykelväg ökar framkomligheten och trafiksäkerheten för samtliga trafikanter. Den negativa påverkan som ombyggnaden medför på allmänna och enskilda intressen är sammantaget mycket låg. Cyklister och andra oskyddade trafikanter får inte längre omväg än idag (om färd på vägbanan ska undvikas) men trafiksäkerheten ökar eftersom sommarcykelvägen knyter ihop de enskilda vägarna som kan användas i stället för väg 26. Faunabron säkerställer rörligheten även för större vilt.

Buller

Vägplanens åtgärder medför marginella ökning av bullernivåerna utomhus vid fasad på fem fastigheter. En fastighet erbjuds fastighetsnära bullerskydd (fönster). Uteplatserna får inte buller över riktvärdena. Åtgärder för att sänka bullernivån vid fasad har undersökts men inga åtgärder är tekniskt möjliga och ekonomiskt rimliga att genomföra. Trafikverket delar projektets bedömning avseende bullerskyddsåtgärderna.

Inskränkt drift

En gång- och cykelväg som inte har vinterväghållning är fortfarande en stor förbättring jämfört med dagens läge där oskyddade trafikanter måste färdas på väg 26. Antalet cyklister är även i normfallet större under barmarksperioden. Det finns därför inget att invända mot förslaget om inskränkt drift på gång- och cykelvägen.

Miljö kvalitetsnormer – luftkvalitet och vattenförekomster

Trafikverket bedömer att projektet inte medför att miljö kvalitetsnormer för utomhusluft överskrids. Projektet kommer inte heller att försvåra möjligheterna att uppnå miljö kvalitetsnormerna för den berörda vattenförekomsten.

Trafikverkets samlade bedömning

Trafikverket bedömer att en ombyggnad enligt vägplanen är motiverad och har tillräcklig aktualitet. Vägplanen har handlagts i enlighet med reglerna i väglagen och vägförordningen. Vägens sträckning strider inte mot kommunens översiktsplan. Projektet är förenligt med miljöbalkens allmänna hänsynsregler, hushållningsbestämmelser och bestämmelser om miljö kvalitetsnormer. Anläggningen innebär även i övrigt en lämplig användning av mark- och vattenresurser.

Ärendenummer
TRV 2024/73661Dokumentdatum
2024-12-12Beslutat av
Anders Ljungberg

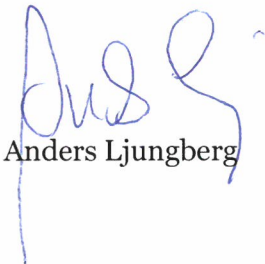
Den föreslagna ombyggnaden medför att trafiksäkerheten och framkomligheten ökar för alla trafikslag. Det innebär att vägen får ett lämpligt läge och utförande. Ändamålet med vägen tillgodoses med minsta intrång och olägenhet utan att det medför oskälig kostnad. De fördelar som planen medför överväger de olägenheter som planen orsakar enskilda när den sökande får ta mark och särskilda rättigheter i anspråk. Det behov och den omfattning av tillfällig nyttjanderätt som har redovisats i vägplanen är skäliga. Behovet av gång- och cykelvägen är inte större än att det är rimligt att inskränka driften till att inte omfatta vinterväghållning.

Trafikverket gör sammantaget bedömningen att vägplanens utformning, omfattning och åtgärder innebär en lämplig avvägning mellan allmänna och enskilda intressen.

Överklagande

Detta beslut får överklagas hos regeringen, se bilaga.

Beslutande i detta ärende har varit biträdande chefsjuristen Anders Ljungberg med Anders Stoor som föredragande.

Anders Ljungberg

Bilagor

1. Anvisning "Hur man överklagar"
2. Allmänna upplysningar – fastställd vägplan

Kopia till:

Länsstyrelsen i Jönköpings län
Lantmäteriet (efter laga kraft)
Regionala kollektivtrafikmyndigheten i Jönköpings län
Regionförbundet i Jönköpings län
Gislaveds kommun
Fastighetsägare och rättighetsinnehavare, m.fl. enligt ärendets fastighetsförteckning
Övriga som yttrat sig skriftligen under granskningen

Dokumentegenskaper, Ärendenummer TRV 2024/73661, Dokumentdatum 2024-12-12, Konfidentialitetsnivå 1 Ej känslig. Beslutat av Anders Ljungberg Dokumenttyp BESLUT

Ärendenummer
TRV 2024/73661

Dokumentdatum
2024-12-12

Beslutat av
Anders Ljungberg

Ovanstående textfält är endast avsett att läsas digitalt och får ej tas bort.
Det innehåller uppgifter från sidhuvudet och gör att dokumentets egenskaper blir tillgängliga enligt Lag (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service.

Bilaga 1

Överklagandehänvisning

Om ni vill överklaga Trafikverkets beslut ska ni skriftligen ange vilket beslut ni överklagar och redogöra för den ändring som ni begär.

I skrivelsen ska ni ange i vilken egenskap ni överklagar. Om ni klagar i egenskap av ägare till en fastighet som berörs bör ni även ange fastighetens registerbeteckning.

Skrivelsen ska vara undertecknad av er eller ert ombud och innehålla namnförtydligande, postadress och telefonnummer. Ombudet ska bifoga en fullmakt.

Skrivelsen ställs till regeringen men skickas eller lämnas till Trafikverket, Ärendemottagningen, Planprovning, Box 810, 781 28 Borlänge.

Skrivelsen måste vara hos Trafikverket **senast den 16 januari 2025**.

Dokumentegenskaper, Ärendenummer TRV 2024/73661, Dokumentdatum 2024-12-12, Dokumenttyp BREV, Konfidentialitetsnivå.1 Ej känslig

Ovanstående textfält är endast avsett att läsas digitalt och får ej tas bort.
Det innehåller uppgifter från sidhuvudet och gör att dokumentets egenskaper blir tillgängliga enligt Lag (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service.

Bilaga 2

Allmänna upplysningar, fastställd vägplan

Fastställelsebeslutets giltighetstid

Beslutet gäller det år då det får laga kraft och följande fem kalenderår. Beslutet upphör alltså att gälla om inte hela vägsträckningen har blivit utmärkt på marken och vägbygget har påbörjats inom den tiden.

Rätt att använda mark

När beslutet fått laga kraft kan väghållaren ta mark inom vägområdet i anspråk med väg rätt. Väghållaren får då fullt ut använda marken och ta till vara naturtillgångar inom vägområdet. Väg rätten kan ibland vara mindre omfattande, och det ska då framgå av vägplanen att väg rätten har inskränkts. Väghållaren är skyldig att betala ersättning för intrång och annan skada till följd av att marken tas i anspråk.

Beslutet innebär också att väghållaren har rätt att få tillfällig nyttjanderätt till de särskilt markerade områden som framgår av vägplanen. Det kan till exempel handla om mark som behövs för transportvägar, upplag eller baracker under byggtiden. Nyttjanderätten gäller under så lång tid som anges i vägplanen.

Undantag från bestämmelser i miljöbalken

Beslutet innebär att:

- förbud mot åtgärder inom generellt biotopskyddsområde inte gäller
- dispens från strandskydd inte krävs, och att
- samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken inte behövs för åtgärder som ingår i den fastställda planen.

Utgångspunkter för bedömning av buller

Följande riktvärden för trafikbuller anges i proposition 1996/97:53 ”Infrastrukturinriktning för framtida transporter”, som har antagits av riksdagen:

- 30 dB(A) ekvivalent ljudnivå inomhus
- 45 dB(A) maximal ljudnivå inomhus nattetid
- 55 dB(A) ekvivalent ljudnivå utomhus vid fasad
- 70 dB(A) maximal ljudnivå vid uteplats i anslutning till bostad.

Riktvärdena ska ses som långsiktiga mål för bostäder som påverkas av buller från trafiken.

Riktvärdena bör normalt inte överskridas vid nybyggnad eller väsentlig ombyggnad av väg, men de är inte rättsligt bindande. Vid tillämpningen bör man ta hänsyn till vad som är tekniskt möjligt och ekonomiskt rimligt.

Ärendenummer
TRV 2024/73661

Dokumentdatum
2024-12-12

När det inte är nybyggnad eller väsentlig ombyggnad genomför Trafikverket ett åtgärdsprogram som syftar till att förbättra inomhusmiljön. Då anses det, enligt Mark- och miljööverdomstolens praxis, rimligt att genomföra skyddsåtgärder om bullernivån utomhus överskrider 65 dB(A) ekvivalent ljudnivå.

När man bedömer behovet av skyddsåtgärder gör man normalt först en bedömning av bostadshusens fasaddämpning. Om en sådan bedömning inte har gjorts antas schablonmässigt att fasaden dämpar ljudnivån inomhus med 25 dB(A). Normalt är fasaddämpningen större. Beräkningar av buller tar bland annat hänsyn till trafikmängder, trafikslag, hastighet, terrängförhållanden och bebyggelse.

Vägen måste stämma med detaljplan och områdesbestämmelser

En väg måste byggas så att den stämmer med kommunens detaljplaner. Om vägprojektet medför att någon detaljplan måste ändras får den berörda delen av projektet inte påbörjas förrän beslutet om detaljplanen har börjat gälla. Motsvarande gäller för områden med områdesbestämmelser.

Frågor som inte omfattas av fastställelsebeslutet

Fastställelsebeslutet omfattar inte frågor som hör till byggskedet. Sådana frågor behandlas vid exempelvis markåtkomstförhandling eller lantmäteriförrättning eller i samband med att bygghandlingar för projektet upprättas. Detta gäller bland annat

- ersättning för mark som tas i anspråk
- ersättning för miljöskador
- läget av nya enskilda vägar
- omläggning av ledningar
- rivning eller flyttning av byggnader utanför det fastställda området
- tillstånd och villkor för att bygga eller riva anläggningar i vatten
- påverkan på omgivningen under byggnadstiden
- anslutningar till allmän väg samt spärrningar av anslutningar
- trafikreglering och skyltning
- hastighetsgränser
- bortforsling av vägkropp m.m. inom indragna vägdelar.

Väg och väganordningar

Till en väg hör vägbanan samt de väganordningar som finns intill vägbanan.

Väganordningar är anordningar som stadigvarande behövs för vägens bestånd, drift eller brukande. Det är normalt vägslänter, diken, gång- och cykelbanor, ledningar för avvattning av vägkroppen, bullerskyddsanordningar i anslutning till andra väganordningar, broar och vägtrummor, tunnlar med skyddszoner, säkerhetszoner, en maximalt två meter bred kantrensa intill vägen, bryggor som är anslutna till en allmän väg, och allmänna färjor med färjeläge.

Lantmäteriförrättning

Ärendenummer
TRV 2024/73661

Dokumentdatum
2024-12-12

En vägplan kan illustrera förslag till nya enskilda vägar och anslutningar samt ledningsomläggningar utanför vägområdet. Sådana frågor kan komma att hanteras i lantmäteriförrättningar.

Lantmäteriförrättning kan också behövas för att ordna enskild väghållning när en väg dras in från allmänt underhåll. Sådan förrättning bekostas av väghållningsmyndigheten.

Byggförbud

Fastställelsebeslutet innebär att det krävs tillstånd från väghållningsmyndigheten för att uppföra byggnader, göra tillbyggnader, utföra andra anläggningar eller vidta andra åtgärder som väsentligt kan försvåra användningen av vägområdet för vägändamål.

Dokumentegenskaper, Ärendenummer TRV 2024/73661, Dokumentdatum 2024-12-12, Dokumenttyp BREV. Konfidentialitetsnivå.1 Ej känslig

Ovanstående textfält är endast avsett att läsas digitalt och får ej tas bort. Det innehåller uppgifter från sidhuvudet och gör att dokumentets egenskaper blir tillgängliga enligt Lag (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service.

